מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר עקרונות תכנון עירוני ירוק ונגיש
- להבין מושגים כמו אי חום עירוני וג'נטריפיקציה
- לתרגל חשיבה ביקורתית על צדק חברתי בתכנון שכונות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – הבנת מושגים

1. א – כל השירותים החשובים במרחק הליכה או רכיבה קצר
2. א – אזור בעיר שחם יותר בגלל בטון ואספלט
3. א – עצים וצל
4. א – שדרוג שכונה שמעלה מחירים ועלול להדיח תושבים ותיקים
5. א – מי עלול להיפגע מהשינוי

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – העיקרון מבוסס על הליכה ורכיבה, לא נסיעה ברכב.
2. נכון – הצמחייה מקררת את הבניין ומפחיתה חום.
3. לא נכון – היא עלולה לפגוע בתושבים ותיקים שמתקשים לעמוד במחירים החדשים.
4. נכון – הם תורמים לאיכות חיים ולהפחתת חום.
5. לא נכון – תחבורה ציבורית היא שירות חיוני שצריך לכלול בתכנון.

חלק ג׳ – השלמת מילים

1. 15 דקות
2. חום
3. עצים
4. ג'נטריפיקציה
5. ירוקים

חלק ד׳ – התאמה

- 1 – ד (שירותים חשובים במרחק הליכה קצר)
- 2 – ה (אזור חם במיוחד בגלל בטון ואספלט)
- 3 – ב (צמחייה על גג שמקררת ומוסיפה ירק)
- 4 – א (שדרוג שכונה שמעלה מחירים ועלול להדיח תושבים)
- 5 – ג (פארק או כיכר לשימוש כל התושבים)

חלק ה׳ – כתיבה ותכנון

1. למשל: שתילת עצים, בניית גגות ירוקים, שימוש במשטחים בהירים או הוספת מקורות מים.

חלק ו׳ – פרויקט כתיבה

1. התשובה תכלול רשימת שירותים (חינוך, בריאות, קניות, פנאי) במרחק הליכה, והצעה קונקרטית לשמירה על תושבים ותיקים כמו דיור בר השגה או סבסוד.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שירותים חשובים במרחק הליכה או רכיבה קצר מהבית
- למשל עצים, גגות ירוקים, משטחים בהירים או מקורות מים
- תהליך שדרוג שמעלה מחירים ועלול להדיח תושבים ותיקים, לכן צריך לבדוק מי עלול להיפגע

טיפים להפעלה:

- אפשר לקשר את התרגילים למפה אמיתית של שכונה מוכרת לתלמידים
- מומלץ לדון בכיתה בדוגמאות מקומיות לאי חום עירוני או לשדרוג שכונות
- בחלק הכתיבה הפתוח, לעודד תלמידים להציג את הרעיון בקצרה כמו ועדת תכנון

דף תרגול: שכונת העתיד שלנו

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה לומדים איך מתכננים שכונה טובה לכולם. יש בה עצים, מקומות לשבת, ודרך קלה להגיע לכל מקום.

📖 מילון קטן:

עיר 15 דקות	עיקרון שלפיו כל השירותים החשובים נמצאים במרחק הליכה או רכיבה קצר
אי חום עירוני	אזור בעיר שחם יותר מהסביבה בגלל בטון ואספלט
גג ירוק	גג עם צמחייה שמקרר את הבניין ומוסיף שטח ירוק
ג'נטריפיקציה	תהליך שבו שכונה משתדרגת והמחירים עולים, מה שעלול לפגוע בתושבים ותיקים
שטח ציבורי פתוח	מקום כמו פארק או כיכר שפתוח לשימוש כל התושבים
נגישות	האפשרות של כל אדם להגיע למקום בקלות, כולל אנשים עם מוגבלות
תחבורה ציבורית	אמצעי תחבורה משותפים כמו אוטובוס או רכבת המשרתים את כלל התושבים

1 חלק א׳ – הבנת מושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה אומר שכל דבר קרוב במרחק של 15 דקות?

א) כל השירותים החשובים במרחק הליכה או רכיבה קצר ב) נסיעה של 15 דקות באוטובוס בלבד

ג) 15 דקות המתנה בכל רמזור ד) מהירות הנסיעה המרבית ברחוב

2. למה יש מקומות בעיר שחמים יותר?

א) אזור בעיר שחם יותר בגלל בטון ואספלט ב) אי בלב הים ליד העיר ג) שכונה עם הרבה גנים וצל

ד) אזור קר במיוחד בגלל רוח ים

3. מה עוזר לקרר את הרחוב?

א) עצים וצל ב) עוד אספלט כהה ג) הסרת כל הגינות ד) בניינים צפופים בלי אוורור

4. מה קורה כשמחירי הדירות עולים מאוד אחרי שדרוג?

א) שדרוג שכונה שמעלה מחירים ועלול להדיח תושבים ותיקים ב) בניית כביש חדש בשכונה

ג) הקמת גן ילדים ציבורי ד) תחרות ספורט שכונתית

5. למה חשוב לבדוק מי נפגע מהתכנון?

א) מי עלול להיפגע מהשינוי ב) כמה כסף ירוויח הקבלן ג) באיזה צבע לצבוע בניינים

ד) כמה זמן תימשך הבנייה

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	עקרון עיר 15 דקות אומר שצריך לנסוע ברכב פרטי לכל מקום.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	גגות ירוקים יכולים לעזור להפחית חום בעיר.	☐	☐
3	ג'נטריפיקציה תמיד מועילה באותה מידה לכל התושבים בשכונה.	☐	☐
4	שטחים פתוחים וצל הם חלק חשוב בתכנון שכונה ירוקה.	☐	☐
5	תחבורה ציבורית אינה חלק מתכנון שכונת עתיד.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי עקרון עיר ה- _____ , כל השירותים החשובים נמצאים במרחק קצר מהבית.

2. תופעה שבה אזורים בעיר הופכים חמים יותר בגלל בטון ואספלט נקראת אי _____ .

3. אחת הדרכים להילחם בחום בשכונה היא הוספת _____ ברחובות.

4. כאשר שכונה משתדרגת והמחירים עולים, תושבים ותיקים עלולים להיפגע בתהליך שנקרא _____ .

5. גגות _____ יכולים לקרר בניינים ולהוסיף שטח ירוק בעיר.

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. עיר 15 דקות	___	**א.** שדרוג שכונה שמעלה מחירים ועלול להדיח תושבים
2. אי חום עירוני	___	**ב.** צמחייה על גג שמקררת ומוסיפה ירק
3. גג ירוק	___	**ג.** פארק או כיכר לשימוש כל התושבים
4. ג'נטריפיקציה	___	**ד.** שירותים חשובים במרחק הליכה קצר
5. שטח ציבורי פתוח	___	**ה.** אזור חם במיוחד בגלל בטון ואספלט

5 חלק ה' – כתיבה ותכנון

ענו בקצרה.

1. הציעו שלושה פתרונות שונים להפחתת אי חום עירוני בשכונה.

6 חלק ו' – פרויקט כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תכננו שכונת עתיד קטנה: כתבו אילו שירותים יהיו במרחק 15 דקות הליכה, ואיזה פתרון תציעו כדי לשמור על התושבים הוותיקים בזמן שדרוג השכונה.

כרטיס יציאה

מהו עקרון עיר 15 דקות?

תנו דוגמה אחת לפתרון נגד אי חום עירוני.

מהי ג'נטריפיקציה ולמה חשוב לשים לב אליה בתכנון שכונה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀